

Cần chính sách đặc thù cho dự án điện hạt nhân Ninh Thuận

10:50 14/02/2025

Tác giả: Đang cập nhật

Ngày 14/2, tiếp tục chương trình Kỳ họp bất thường lần thứ 9, Quốc hội khóa XV, Quốc hội nghe Tờ trình và Báo cáo thẩm tra về các cơ chế chính sách đặc thù để xây dựng các nhà máy điện hạt nhân tại Ninh Thuận.

Đề xuất áp dụng hình thức chỉ định thầu

Trình bày báo cáo tờ trình, Bộ trưởng Bộ Công Thương Nguyễn Hồng Diên cho biết, do đây là dự án đặc biệt quan trọng, có công nghệ phức tạp, chỉ một số ít quốc gia sở hữu; nhu cầu vốn đầu tư rất lớn và lần đầu tiên được đầu tư xây dựng tại nước ta nên rất cần có các cơ chế, chính sách đặc thù, đủ mạnh để đẩy nhanh tiến độ, rút ngắn thời gian thực hiện.

Theo đó, một số cơ chế, chính sách đặc thù cho Dự án điện hạt nhân Ninh Thuận như cho phép triển khai đồng thời các công việc về đàm phán các hiệp định, thỏa thuận với đối tác song song với quá trình lập các hồ sơ và phê duyệt điều chỉnh chủ trương đầu tư, phê duyệt dự án đầu tư.

Việc lựa chọn chủ đầu tư và nhà thầu thực hiện, Thủ tướng Chính phủ giao chủ đầu tư thực hiện các dự án; áp dụng hình thức hợp đồng chìa khóa trao tay và chỉ định thầu đối với gói thầu chìa khóa trao tay xây dựng nhà máy chính với nhà thầu trong thỏa thuận hoặc hiệp định liên Chính phủ. Đồng thời, áp dụng hình thức chỉ định thầu, chỉ định thầu rút gọn đối với các gói thầu tư vấn quan trọng để lập, thẩm tra, thẩm định, trợ giúp chủ đầu tư quản lý, thực hiện dự án; mua nhiên liệu, thuê đối tác vận hành, bảo dưỡng trong thời gian đầu. Bên cạnh đó một số công việc chuẩn bị dự án (khảo sát lập nghiên cứu khả thi, thiết kế kỹ thuật, rà phá bom mìn, thực hiện dự án thành phần...) trong quá trình đàm phán hiệp định, thỏa thuận, hợp đồng chìa khóa trao tay trước khi phê duyệt dự án đầu tư.

Cơ chế về phương án tài chính và thu xếp vốn thực hiện dự án: Đàm phán vay vốn Chính phủ với các đối tác; cho phép chủ đầu tư vay lại không chịu rủi ro tín dụng; sử dụng nguồn tăng thu, tiết kiệm chi ngân sách và các nguồn vốn hợp pháp khác; chủ đầu tư được sử dụng nguồn vốn vay từ trái phiếu Chính phủ, doanh nghiệp, công trình và một số cơ chế khác để có đủ vốn đối ứng thực hiện dự án; bố trí nguồn vốn ngân sách nhà nước để thực hiện dự án di dân, tái định cư.

Toàn cảnh phiên họp_Ảnh: Phương Hoa

Cùng với đó là cơ chế: về áp dụng các quy chuẩn, tiêu chuẩn, quy phạm kỹ thuật; các định mức, đơn giá; cho phép các chủ đầu tư miễn thủ tục báo cáo cơ quan đại diện chủ sở hữu xem xét, phê duyệt dự án đầu tư, phương án huy động vốn; cơ chế, chính sách cho tỉnh Ninh Thuận để thực hiện dự án đền bù, tái định cư nhà máy điện hạt nhân; phát triển cơ sở hạ tầng phục vụ xây dựng điện hạt nhân; đảm bảo cung cấp vật liệu cho xây dựng dự án; đảm bảo an sinh xã hội cho nhân dân vùng dự án. Cơ chế về thủ tục phê duyệt chủ trương chuyển mục đích sử dụng rừng sang mục đích khác đối với các hạng mục liên quan đến dự án và các dự án thành phần; xử lý chồng lấn khu vực dự trữ khoáng sản quốc gia; xử lý chồng lấn quy hoạch (nếu phát sinh) trong quá trình thực hiện dự án; cơ chế về thực hiện tham vấn báo cáo đánh giá tác động môi trường...

Bộ trưởng Bộ Công Thương cho biết, việc triển khai thực hiện các cơ chế, chính sách đặc thù nêu trên là rất cấp thiết nhằm đẩy nhanh tiến độ hoàn thành, góp phần bảo đảm an ninh năng lượng quốc gia, đáp ứng nhu cầu điện năng cho phát triển kinh tế - xã hội của đất nước trong kỷ nguyên mới. Do đó, Chính phủ trình Quốc hội xem xét, thông qua các cơ chế, chính sách đặc thù nêu trên tại kỳ họp này, làm cơ sở để khẩn trương thực hiện dự án, bảo đảm chất lượng và tiến độ theo yêu cầu.

Quy định rõ các cam kết

Chủ nhiệm Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường của Quốc hội Lê Quang Huy thống nhất với sự cần thiết phải ban hành một số cơ chế, chính sách đặc thù để đẩy nhanh tiến độ xây dựng nhà máy điện hạt nhân Ninh Thuận. Tuy nhiên, Tờ trình của Chính phủ chưa nêu bật cơ sở chính trị, pháp lý và thực tiễn đối với sự cần thiết, tính cấp bách ban hành các cơ chế, chính sách; quan điểm và nguyên tắc ban hành các cơ chế, chính sách trong dự thảo nghị quyết; đề nghị Chính phủ chỉ đạo làm rõ nội dung này.

Về lựa chọn nhà thầu, một số ý kiến tán thành các cơ chế lựa chọn nhà thầu được Chính phủ đề nghị trong dự thảo Tờ trình nhằm sớm triển khai dự án, rút ngắn thời gian đầu tư xây dựng. Tuy nhiên, có ý kiến cho rằng, nội dung về chỉ định thầu đã được quy định trong Luật Đầu tư và phù hợp với việc lựa chọn nhà thầu trong đầu tư xây dựng dự án này, do đó đề nghị không đưa vào dự thảo nghị quyết.

Việc áp dụng chỉ định thầu gói thầu chìa khóa trao tay là hợp lý để đẩy nhanh tiến độ thực hiện dự án điện hạt nhân Ninh Thuận. Tuy nhiên, hình thức này có thể dẫn đến hạn chế cạnh tranh, nguy cơ lợi ích nhóm và thiếu minh bạch trong quá trình thực hiện; đề nghị cần có quy định rõ ràng về điều kiện áp dụng, tiêu chí lựa chọn nhà thầu, bổ sung cơ chế kiểm soát chặt chẽ các điều khoản hợp đồng, đặc biệt là các cam kết về công nghệ, bảo trì và chuyển giao công nghệ sau khi hoàn thành dự án.

Về phương án tài chính và thu xếp vốn, các cơ chế, chính sách đối với Tập đoàn Điện lực Việt Nam và Tập đoàn Dầu khí Việt Nam, Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường đề nghị nghiên cứu, cân nhắc việc quy định cụ thể trong dự thảo Nghị quyết. Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường đề nghị Chính phủ chỉ đạo làm rõ và khẳng định việc đánh giá lại tài sản để bổ sung vốn tự có, việc giữ lại toàn bộ lợi nhuận sau thuế còn lại để bổ sung vốn đối ứng... là hoàn toàn chỉ phục vụ cho việc triển khai dự án điện hạt nhân, không phục vụ cho bất kỳ mục đích nào khác. Cần có

quy định chặt chẽ về hạn mức vay vốn, lãi suất, thời hạn trả nợ và các điều kiện ràng buộc khác có liên quan...; có các giải pháp kiểm soát sử dụng vốn vay đảm bảo đúng mục đích, hiệu quả.

Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường kiến nghị Quốc hội xem xét, quyết định việc ban hành Nghị quyết về một số cơ chế, chính sách đặc thù để xây dựng nhà máy điện hạt nhân Ninh Thuận.

Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường kiến nghị, xin ý kiến của cơ quan có thẩm quyền về các cơ chế, chính sách liên quan theo quy định; chỉ đạo các cơ quan liên quan khẩn trương thực hiện Nghị quyết của Quốc hội khi được ban hành, đảm bảo đúng chủ trương, chính sách của Đảng; hoàn thiện, ban hành các cơ chế, chính sách liên quan, trong đó có việc điều chỉnh chủ trương đầu tư dự án, sửa đổi Luật Năng lượng nguyên tử và các cơ chế, chính sách đặc thù khác (nếu có).

Diệp Trương

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/can-chinh-sach-dac-thu-cho-du-an-dien-hat-nhan-ninh-thuan>